

РЕШЕНИЕ

№ 154

гр. Нова Загора, 26.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – НОВА ЗАГОРА в публично заседание на седми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: РОСИЦА СТ. НЕНОВА

при участието на секретаря ИРЕНА Н. РАЙЧЕВА
като разгледа докладваното от РОСИЦА СТ. НЕНОВА Гражданско дело № 20232220100170 по описа за 2023 година

Производството е образувано по депозирана в Районен съд - Пловдив искова молба на Г. Д. Т. с ЕГН ***** и адрес: ***, чрез пълномощника му - адв.С. Н. от АК - Пловдив против „Сити Кеш“ ООД с ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление - ***, за прогласяване нищожността на клаузата за неустойка, обективирана в чл.11 от Договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 на 23.02.2022 г., като противирещаш на императивните изисквания на ЗЗД, ЗЗП и ЗПК, с цена на иска 424.36 лв.

Със свое Определение № 912 от 23.01.2023 г. Районен съд - Пловдив е прекратил производството по гр.д.№ 827 по описа си за 2023 г. и е изпратил делото по подсъдност на Районен съд - Нова Загора.

В исковата молба се твърди, че ищецът бил сключил договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 на 23.02.2022 г. с ответното дружество в размер на 650 лева, при фиксиран годишен процент на разходите на заема: 49.79 %, фиксиран лихвен процент от 40.05 % , брой на вноските - 29 и обща сума за изплащане - 735.64 лева.

Като обезпечение по договора в чл.3, т.9 било предвидено потребителския кредит да бъде обезпечен с поръчител или банкова гаранция - по избор на кредитополучателя, като в случай на учредяване на поръчителство физическото лице следвало да отговаря на условията на чл.5, ал.1, т.2 от условията към договора за потребителски кредит или банкова гаранция. Съгласно чл.5, ал.2 страните се споразумели, че кредитополучателя ще предостави посоченото обезщетение по ал.1 в тридневен срок, като в противен случай съгласно чл.11, ал.1 от договора кредитополучателя дължал неустойка в размер на 424.36 лева, платима разсрочено, заедно с погасителната вноска. Твърди се, че ищецът бил усвоил изцяло заемният ресурс, но не дължал плащания за процесната неустойка.

В исковата молба се сочи, че съгласно разпоредбата на чл.92 от ЗЗД, неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват. Така функциите, които изпълнявала неустойката, били обезпечителна и обезщетителна, като идеята на обезпечителната функция била да се гарантира точното изпълнение на поетите задължения.

Критериите дали е налице нищожност поради противоречие с добрите нрави на неустойката, се съдържали в ТР № 1 от 15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС, а именно - такава била неустойка, която била уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Преценката за нищожност се извършвала в зависимост от специфичните за всеки конкретен случай факти и обстоятелства, при съобразяване на примерно посочени критерии, като естеството и размера на обезпеченото с

неустойката задължение, обезпечение на поетото задължение с други, различни от неустойката правни способности, вида на самата уговорена неустойка и на неизпълнението, за което е била предвидена, съотношението между размера на неустойката и очакваните за кредитора вреди от неизпълнението /Решение № 107/25.06.2010 г. на ВКС по т.д.№ 818/2009 г., II т. о./.

В настоящия случай било уговорено кредитополучателят да осигури обезпечение на кредитора в тридневен срок от сключване на договора, като обезпечението следвало да отговаря на конкретни условия /чл.5/. При неизпълнение на това задължение, била предвидена неустойка във фиксиран размер - 424.36 лв. /чл.11, ал.1/. В исковата молба ищецът сочи, че категорично считал, че така както била уговорена, неустойката била предназначена да санкционира заемателя за виновното неспазване на договорното задължение за предоставяне на обезпечение, като същевременно, неизпълнението на договорното задължение реално не рефлектирало върху същинското задължение за погасяване на заема.

Освен това, на следващо място ищецът считал, че с клаузата на чл.11, ал.1 от процесния договор, очевидно не се търсело обезпечаване изпълнението на задължението, каквато била същността на неустойката, а същата представлявала такса, представляваща по своята същност допълнително възнаграждение извън уговорения размер на възнаградителната лихва. В този смисъл клаузата за неустойка изцяло противоречала на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3 от ЗЗД, тъй като драстично нарушавала принципа на справедливост, като основната цел на уговорената клауза била да доведе до неоснователно обогатяване на заемодателя за сметка на заемополучателя и до увеличаване на подлежащата на връщане сума.

Сочи се също, че в процесния договор неустойката била предвидена в размер на 424.36 лв. при отпуснат заем в размер на 650 лв., което означавало, че същата била уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, явявала се прекомерна и като такава противоречала на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1 от ЗЗД. Ищецът категорично считал, че поради тези особености на договора, клаузата за неустойка била уговорена в отклонение от функциите ѝ предвидени в чл.92 от ЗЗД, което я правело нищожна поради противоречие с добрите нрави, по смисъла на чл.26, ал.1 от ЗЗД /в този смисъл Тълкувателно решение № 1/2009 г. ОСТК/. В исковата молба се твърди, че тъй като противоречието между клаузата за неустойка и добрите нрави била налице още при сключването на договора, то следвал извода, че в тази си част договорът изобщо не бил породил правно действие, съобразно разпоредбата на чл.26, ал.1 във вр. с ал.4 от ЗЗД.

В исковата молба се твърди още, че от друга страна не били спазени и императивните изисквания на чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК в договорът за потребителски кредит по ясен и разбираем начин да са посочени годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя. Твърди се, че действително приложения в кредитното правоотношение ГПР бил различен от посочения в договора, че кредиторът вписвайки в контракта ГПР от 49.79 % бил заблудил потребителят, като използваната заблуждаваща търговска практика била довела до неравноправност на уговорката за ГПР и оттук до нищожност на клаузата за ГПР с произтичащите правни последици. В този смисъл и при нарушаване на императивните изисквания на чл.19, ал.1 и 2 от ЗПК, кредиторът не бил включил в договорения ГПР разходите, които следвало да извърши ищеца за заплащане на възнаграждение на фирмата, като чрез вкарването му в заблуда, кредитора недобросъвестно бил увредил потребителят. Допълнително на ищецът не е било разяснено по ясен и разбираем начин и при спазване на изискванията на чл.5 от ЗПК преди сключване на договора, какъв е размера на всички разходи, за които той следва да заплати, нито тази информация произтичала по прозрачен за него начин от условията на договора. Твърди се, че поради незапознаването на ищеца с основните характеристики на услугата, той не е могъл да разбере икономическите последици на поетото от него задължение, относно обхвата на всички разходи, които той следва да понесе във връзка с получения заеман ресурс.

Уговореното възнаграждение за фирмата се явявало разход по кредита, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите, тъй като последният се явявал като индикатор за общото оскъпяване на кредита - чл.19, ал.1 и 2 от ЗПК. Този извод следвал от дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“, съдържаща се в § 1, т.1 от ДР на ЗПК, според която това били всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи,

пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално поръчителството или застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Поради невключването на възнаграждението за неустойка в посоченият в потребителския договор размер на ГПР, последният не съответствал на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение. Посочването в кредитния договор на размер на ГПР, който не бил реално прилагания в отношенията между страните представлявало „заблуждаваща търговска практика“ по смисъла на чл.68 д, ал.1 и ал.2, т.1 от Закона за защита на потребителите. Сочи се в исковата молба, че с преюдициално заключение по дело С-453/10 било прието, че използването на заблуждаващи търговски практики, изразяващи се в непосочването в кредитния контракт на действителния размер на ГПР представлява един от елементите, на които може да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл.143 и сл. от ЗЗП.

В исковата си молба ищеца сочи, че съгласно чл.22 ЗПК, когато не са били спазени изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т. 7 - 12 и 20 и ал.2 и чл.12, ал.1, т.7 - 9, договорът за потребителски кредит бил недействителен.

С оглед изложеното в исковата молба ищецът моли съда уважи предявеният иск за прогласяване нищожността на клаузата за неустойка, обективизирана в чл.11, ал.1 от договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 от 23.02.2022 г., сключен с ответника „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, гр.София, ул.„Славянска“ № 29, ет.7 като противоречащ на императивните изисквания на Закона за задълженията и договорите, Закона за защита на потребителите и Закона за потребителския кредит.

С исковата си молба ищецът прави доказателствени искания на основание чл.190, ал.1 от ГПК съда да задължи ответното дружество „Сити кеш“ ООД, да представи актуална справка - какви разходи по процесния договор за паричен кредит сключен с ищеца са включени в ГПР, както и дали неустойката в размер на 424.36 лв. е включена в размера на ГПР съгласно договора, да представи актуална справка за внесените от ищеца суми по договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 от 23.02.2022 г., както и актуална справка за погасените вземания на длъжника, разбита по главница, лихви и неустойки.

Ищецът моли съда да присъди на основание чл.38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата сумата в размер на 400 лв. в полза на адвокат С. К. Н. за адвокатско възнаграждение, определена по реда за минималните размери на адвокатските възнаграждения за безплатна защита за настоящото производство.

С исковата си молба ищецът представя писмени доказателства по опис.

Ответника в законоустановения срок по чл.131 от ГПК е подал отговор на исковата молба, чрез пълномощника си - юр.Л. В. с който заявява, че признава за основателен предявения иск и на основание чл.237 от ГПК моли съда да постанови решение при признание на иска. С отговора си на исковата молба ответника се заявява, че съгласно чл.26, ал.4 от ЗЗД нищожността на отделни части на договора не влече нищожност на целия договор. Следвало да се вземе предвид, че прогласяване нищожността на неустоечната клауза не обосновавала нищожност на целите договори за кредит на основание чл.22 от ЗПК.

С отговора на исковата молба се моли съда на основание чл.78, ал.2 от ГПК в тежест на „Сити Кеш“ ООД да не бъдат възлагани разноски, тъй като с поведението си последното не било дало повод за завеждане на делото.

В отговора на исковата молба се сочи, че съгласно трайната съдебна практика, възлагането на разноските в тежест на ищеца било предпоставено от кумулативното наличие на установените в закона две изисквания - с поведението си ответникът да не е дал повод за завеждане на делото и да е признал иска /Решение № 185 от 29.05.2014 г. на ВКС по гр.д.№ 5196/2013 г., IV г.о., ГК, докладчик съдията Веска Райчева, Определение № 111 от 14.03.2016 г. на ВКС по ч.гр.д.№ 815/2016 г., III г.о., ГК, докладчик съдията Драгомир Драгнев и други/. Твърди се, че в настоящия случай били налице и двете визири предпоставки, за възлагане на разноските в тежест на ищцата, а именно - с настоящия отговор ответното дружество признава предявения от ищеца иск като основателен, а с извънпроцесуланото си поведение не било дало повод за завеждането на процесния иск.

Това било така, тъй като заплащането на посочената неустойка не било претендирано от ищеца. „Сити Кеш“ ООД не било изпращало покани, уведомления или други съобщения, с които се изисква заплащането на договорената неустойка. Ответника сочи в отговора на исковата молба, че ищецът не бил заплатил сумата за неустойка по процесния договор за кредит. Само по себе си наличието на нищожна клауза в договора не обуславяло извод за това, че по някакъв начин ответникът бил дал повод за завеждане на делото, като ответника твърди, че такъв би бил налице, ако ответното дружество е било изисквало заплащането на неустойката от страна на ищеца, какъвто настоящият случай категорично не бил.

Във връзка с изложеното в отговора на исковата молба, ответното дружество моли съда да постанови решение при признание на иска, като по отношение на разноските да се приложи разпоредбата на чл.78, ал.2 от ГПК. С отговора на исковата молба ответното дружество прави възражение по чл.78, ал.5 от ГПК за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение.

На 26.05.2023 г. е постъпило писмено становище от адв.С. Н. от АК - Пловдив - пълномощник на ищеца Г. Д. Т., с което поддържа исковата молба и моли съда да постанови решение при признание на иска - хипотезата на чл.237 от ГПК, като уважи изцяло ищцовата претенция, както и претендира да му бъдат присъдени съдебно-деловодни разноски, съгласно представения списък по чл.80 от ГПК.

След преценка доводите на страните и на събраната по делото доказателствена съвкупност, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Приема писмените доказателства по делото: Договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 от 23.02.2022 г., ведно с погасителен план към него, Адвокатско пълномощно, Договор за правна защита и съдействие, Квитанция за платена държавна такса, юрисконсултско пълномощно списък с разноски.

Видно от приетите писмени доказателства, страните по делото са се намирали в договорни отношения във връзка със сключеният между тях Договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 от 23.02.2022 г., с който ответното дружество „Сити Кеш“ ООД с ЕИК 202531869 е отпуснало на ищеца Г. Д. Т. с ЕГН ***** сума в размер на 650.00 лева, при фиксиран годишен процент на разходите на заема: 49.79 %, фиксиран лихвен процент от 40.05 %, брой на вноските - 29 и обща сума за изплащане - 735.64 лева.

Ищецът претендира, че клаузата за неустойка във фиксиран размер - 424.36 лв., обективизирана в чл.11, ал.1 от процесния договор е нищожна и изцяло противоречи на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1 от ЗЗД, тъй като драстично нарушава принципа на справедливост поради което моли съда, да постанови решение с което да прогласи нищожността ѝ.

Ответникът е представил отговор на исковата молба с който заявява, че признава предявения иск за основателен и на основание чл.237 от ГПК моли съда да постанови решение по признание на иска, като заявява, че съгласно чл.26, ал.4 от ЗЗД нищожността на отделни части на договора не влече нищожност на целия договор и че прогласяване на нищожността на неустоечната клауза не обосновава нищожността на целите договори за кредит на основание чл.22 от ЗПК.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Исковата молба отговаря на изискванията на чл.127 и чл.128 от ГПК.

Съдът намира иска за процесуално допустим – предявен е от легитимирана страна в законоустановения срок при наличието на правен интерес.

При така установената фактическа обстановка съдът намира, че между страните е възникнало валидно облигационно отношение, произтичащо от сключения Договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 от 23.02.2022 г. Претендираните от ищеца права произтичат от наличието на договорни отношения относно посочения договор.

Претенциите на ищеца са, че клаузата за неустойка, обективизирана в чл.11, ал.1 от процесния договор е нищожна, поради което моли съда да постанови решение с което да прогласи нищожността ѝ, като противиречаща на императивните изисквания на ЗЗД, ЗЗП и ЗПК, поради което предявеният иск е с правна квалификация чл.26, ал.1, пр.1 и 3 от ЗЗД във вр. с чл.22, чл.11 и чл.19 от ЗПК и във вр. с чл.92 от ЗЗД.

Тежестта на доказване се разпределя, като всяка страна следва да докаже твърденията.

Ответникът в отговора на исковата молба заявява, че признава предявения иск за основателен и на основание чл.237 от ГПК моли съда, да постанови решение по признание на иска, заявявайки, че нищожността на отделни части на договора не влече нищожност на целия договор.

В писмено становище ищцовата страна поддържа исковата молба и моли съда да постанови решение при признание на иска - хипотезата на чл.237 от ГПК, като уважи изцяло ищцовата претенция.

Предявения отрицателен установителен иск за недължимост на суми, представляващи клаузата за неустойка, обективирана в чл.11, ал.1 от процесния договор, следва да бъде уважен, съгласно чл.237 от ГПК, поради признание на иска от юрк.Л. В., процесуален представител на ответното дружество.

При този изход на делото съдът намира искането на ищеца за присъждане на съдебно-деловодни разноски за основателно, като съгласно представения списък по чл.80 от ГПК, следва да се осъди ответника да заплати на ищеца Г. Д. Т. с ЕГН ***** 50.00 лв. държавна такса, както и 400.00 лв. - адвокатско възнаграждение на основание чл.38 от ЗА в полза на адв.С. К. Н. от АК - Пловдив.

Водим от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА НА КЛАЗУЗАТА ЗА НЕУСТОЙКА В РАЗМЕР НА 424.36 лв. /четиристотин двадесет и четири лева и тридесет и шест стотинки/, обективирана в чл.11, ал.1 от Договор за потребителски кредит № 638778 към искане № 5012001 от 23.02.2022 г., сключен между Г. Д. Т. с ЕГН ***, с постоянен и настоящ адрес: ***, * и „Сити Кеш“ ООД с ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: ***, КАТО ПРОТИВОРЕЧАЩА НА ИМПЕРАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ НА ЗАКОН ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ДОГОВОРИТЕ, ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ЗАКОН ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИЯ КРЕДИТ.**

ОСЪЖДА „Сити Кеш“ ООД с ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: *, ДА ЗАПЛАТИ на Г. Д. Т. с ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес: ***, *, СУМАТА от 50.00 лв. /петдесет лева/, разноски в настоящото производство, представляващи държавна такса.**

ОСЪЖДА НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.38 ОТ ЗАКОН ЗА АДВОКАТУРАТА, „Сити Кеш“ ООД с ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: *, ДА ЗАПЛАТИ на адв.С. К. Н. от АК - Пловдив, с ЕГН ***** и адрес: ***, СУМАТА от 450.00 лв. /четиристотин и петдесет лева/ адвокатско възнаграждение.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Окръже

Съдия при Районен съд – Нова Загора: _____